

JAARVERSLAG VRS CONINGS 2010

**Rapportage van de ringactiviteiten van de Ringgroep Conings
Ringgroep Conings**

De Ringgroep Conings zit in de lift met het aantal vogels dat elk jaar geringd wordt en met het aantal personen dat door het Vogeltrekstation in Heteren is geautoriseerd vogels te ringen. Sinds de oprichting in 2003 worden door Leo Hassing, Johan Drop en Harrie Linckens vogels geringd in de oostelijke gemeenten van Twente. In juli 2010 heeft de ringgroep uitbreiding gekregen in de persoon van Peter Bleijenberg en nog voor het eind van het jaar heeft Leonard Rouhof een ringvergunning gekregen. Deze uitbreiding van ringvergunninghouders is vooral verkregen om meer projectmatig pullen te ringen, zoals nestjongen van Boerenzwaluwen, Huiszwaluwen, Grote Gele Kwikstaart en Kleine Karekieten omdat dit veel tijd en energie kost. Ook het vangen en ringen van vogels voor RAS-projecten is arbeidsintensief.

Het aantal vogels dat geringd werd steeg van 9658 in 2009 naar 10467 exemplaren in 2010. In 2009 werden 82 verschillende vogelsoorten geringd en in 2010 waren het 81 soorten.

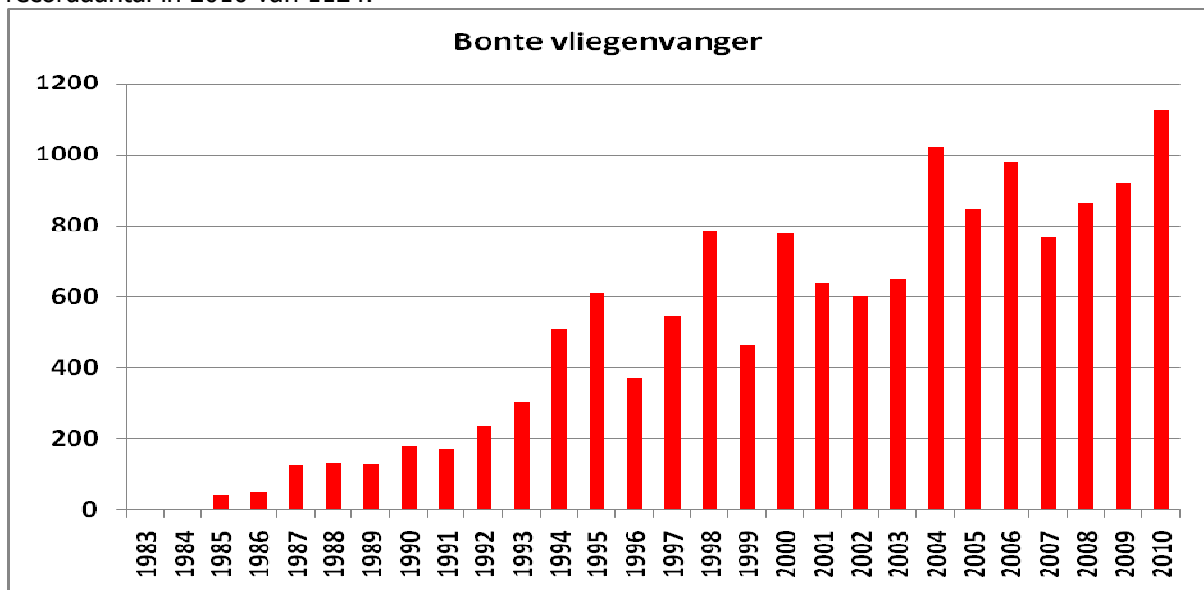
SOORT	RINGSTATION OVERDINKEL	VOGELWERKGROEP LOSSER	NATUUR- EN VOGELWERKGROEP DE GRUTTO	TOTAAL VRS CONINGS
1. Blauwe Reiger	1			1
2. Ooievaar		3		3
3. Sperwer	13			13
4. Buizerd	5		2	7
5. Torenvalk		8	76	84
6. Kleine Plevier			14	14
7. Kievit			37	37
8. Wulp			1	1
9. Kokmeeuw	5			5
10. Stormmeeuw	4			4
11. Holenduif			4	4
12. Houtduif	35			35
13. Turkse Tortel	1			1
14. Koekoek			23	23
15. Kerkuil		25	97	122
16. Steenuil		81	112	193
17. Bosuil			52	52
18. Gierzwaluw		21	3	24
19. Groene Specht	2			2
20. Grote Bonte Specht	8			8
21. Kleine Bonte Specht	5			5
22. Veldleeuwerik	11			11
23. Boerenzwaluw			493	493
24. Huiszwaluw			70	70
25. Boompieper	1			1
26. Graspieper	2			2
27. Grote Gele Kwikstaart	11	10	13	34
28. Witte Kwikstaart		3	6	9
29. Winterkoning	30		4	34
30. Heggenmus	263		2	265
31. Roodborst	353		6	359
32. Zwarte Roodstaart	1			1
33. Gekraagde Roodstaart	12		48	60
34. Beflijster	1			1
35. Merel	207		10	217
36. Kramsvogel	548			548
37. Zanglijster	64			64

38.Koperwiek	13			13
39.Grote Lijster	11			11
40.Sprinkhaanzanger	17			17
41.Rietzanger	2			2
42.Bosrietzanger	16			16
43.Kleine Karekiet	91		432	523
44.Spotvogel	2			2
45.Braamsluiper	11			11
46.Grasmus	23			23
47.Tuinfluit	113			113
48.Zwartkop	1271		4	1275
49.Tjiftjaf	415			415
50.Scandinavische Tjiftjaf	1			1
51.Fitis	16			16
52.Goudhaan	32			32
53.Vuurgoudhaan	6			6
54.Grauwe Vliegenvanger			9	9
55.Bonte Vliegenvanger	6		1124	1130
56.Witkopstaartmees	1			1
57.Staartmees	47			47
58.Glanskop	17			17
59.Matkop	5		1	6
60.Kuifmees	4		3	7
61.Zwarte Mees	17			17
62.Pimpelmees	680		43	723
63.Koolmees	1440		54	1494
64.Boomklever	14		265	279
65.Taigaboomkruiper	1			1
66.Boomkruiper	12			12
67.Gaai	14			14
68.Ekster	4			4
69.Kauw	67			67
70.Zwarte Kraai	3			3
71.Spreeuw	6		841	847
72.Huismus	192		19	211
73.Ringmus	30		97	127
74.Vink	114		16	130
75.Keep	4			4
76.Europese Kanarie	1			1
77.Groenling	11		5	16
78.Sijs	2			2
79.Grote Barmsijs	1			1
80.Goudvink	6		5	11
81.Rietgors	3			3
Totaal exemplaren	6476	151	3991	10467
Totaal soorten	66	7	36	81

Natuur- en vogelwerkgroep "De Grutto"

In het werkgebied van de Natuur- en vogelwerkgroep "De Grutto" werden 3991 vogels geringd; dit was een aanzienlijke toename t.o.v. 2009 toen 3457 exemplaren een ringetje kregen aangelegd. In 2010 werden 36 soorten geringd en in 2009 waren het 35 verschillende soorten. De Boerenzwaluw was jarenlang de meest geringde vogel in ons werkgebied, maar de laatste jaren is de Bonte vliegenvanger koploper met gemiddeld 800 tot 1000 exemplaren per jaar en zelfs een absoluut recordaantal in 2010 van 1124.

Het eerste officiële broedgeval van een Bonte Vliegenvanger werd in 1903 vastgesteld in Denekamp en heeft zich daarna verder over Nederland uitgebreid met de hoogste dichtheden in de oostelijke helft van ons land. Oorspronkelijk komt de soort uit Centraal Europa. Ze komen in de tweede helft van

april terug uit Afrika, waar ze overwinteren, brengen snel één legsel groot en eind juni vliegen de oude en jonge vogels al weer naar het zuiden. Ze broeden in nestkasten, met een voorkeur voor het groene nestkasttype "Kaptein". Bij controleurs van nestkasten en ringers staan ze bekend als "vriendelijke en makkelijke vogeltjes". In 2010 waren er enkele geslaagde broedsel met 8 jongen, waarbij in Agelo naast 8 jonge Bonte Vliegenvangers ook nog een jonge Koolmees in de nestkast werd aangetroffen. Hoe die daar in verzeild is geraakt, blijft een raadsel. De 8 Bonte Vliegenvangers zaten op uitvliegen, maar werden na het ringen, weer gemakkelijk in de nestkast geplaatst. De jonge Koolmees echter verliet onmiddellijk weer de nestkast en vloog naar de eerste de beste struik in de buurt.

Spreeuwen werden er ook weer veel geringd, 841 exemplaren en dat waren er ruim 100 meer dan in 2009, doordat er nog al behoorlijk veel tweede broedsel in de tweede helft juni waren. De grootste kolonie Spreeuwen broedt de laatste jaren bij Henk Plas in Agelo; op 7 mei werden er 232 geringd en op 17 juni weer 123 pullen. Bij Kleissen in Weerselo wordt de kolonie elk jaar kleiner door minder geschikt foerageergebied in de directe omgeving. In 2010 werden nog maar 89 Spreeuwen in 18 nestkasten geringd. Gelukkig zijn er in Agelo en Rossum enkele locaties met behoorlijk wat grasland waar de adulte Spreeuwen nog voedsel kunnen vergaren voor hun hongerige jongen in de nestkasten. Jarenlang was de Boerenzwaluw de meest geringde vogel in ons werkgebied omdat er veel werden geringd voor het "Boerenzwaluw Project Nederland" en daarna voor het Euring Swallow Project.

Na het einde van dit intensieve en uitgebreide onderzoek in 2004 werden er aanzienlijk minder Boerenzwaluwen geringd en daalde zelfs beneden de 400 vogels per jaar. In 2010 steeg het aantal geringde Boerenzwaluwen weer naar 493 en in 2011, **Jaar van de Boerenzwaluw**, zal de ringers

er alles aan gelegen zijn dit aantal te overtreffen; zeker nu er meer personen in onze vereniging door het Vogeltrekstation hiervoor zijn geautoriseerd.

Op 2 boerderijen werden in totaal 70 Huiszwaluwen geringd. Omdat de Huiszwaluwen laat terugkeerden op hun broedlocaties, brachten de meeste broedpaartjes maar één legsel groot. Op een boerderij werden in 11 van de 12 aanwezige kunstnesten succesvol één legsel groot gebracht.

Bij het Almelo-Nordhornkanaal en het waterwingebied van Enschede kregen 432 Kleine Karekieten een ringetje en 23 Koekoeken, maar deze laatste soort alleen langs het kanaal, want op het waterwingebied waren geen Koekoeken actief.

Een opmerkelijk groot aantal van 14 kuikens van de Kleine Plevier werden geringd. Deze zeer schaarse broedvogel in Twente broedt op opgespoten en braakliggende bouwterreinen en moet dus bijna elk jaar op zoek naar een nieuwe tijdelijk geschikte broedplek.

Geringde weidevogels

SOORT	2006	2007	2008	2009	2010
Kievit	40	32	27	38	37
Grutto	3	3	1	7	0
Wulp	2	0	9	5	1
Scholekster	3	5	6	0	0
Tureluur	4	3	0	0	0
TOTAAL	52	43	43	50	38

Over het ringen van jonge weidevogels in 2010 is weinig of geen positief nieuws te melden. Integendeel, het wordt elk jaar moeilijker om nog pullen op te sporen en te ringen. Van de 37 jonge Kievieten die werden geringd werden er slechts 5 geringd in agrarisch gebied; de andere 32 werden geringd op toekomstige industrie- en bouwterreinen, die door de malaise in de bouw nog braak lagen. De Kieviten konden hier ongestoord broeden en hun jongen groot brengen. De plassen water die her en der aanwezig waren, maakten het terrein extra aantrekkelijk voor de kieviten.

Verder werd nog slechts één Wulp geringd in Agelo. Een dag na de melding van 2 jonge Wulpen, werd een dag later slechts nog maar één exemplaar aangetroffen en geringd.

Geringde roofvogels en uilen

SOORT	2006	2007	2008	2009	2010
Bosuil	32	50	42	32	52
Buizerd	8	12	14	8	2
Havik	1	1	3	2	0
Kerkuil	157	339	226	95	97
Ransuil	0	1	3	0	0
Sperwer	3	1	1	0	0
Steenuil	32	43	70	78	112
Torenvalk	51	78	127	78	76
TOTAAL	284	525	486	293	339

Na een daljaar in 2009 en het soms strenge winterweer in januari en februari 2010 werden lage broedresultaten verwacht bij de roofvogels en uilen. Zeker van de Kerkuil, die extra gevoelig is voor strenge winters, werden nauwelijks jongen verwacht. Dat er dan toch nog 97 Kerkuilen werden geringd was dan ook een meevaller. Er waren zelfs enkele broedpaartjes Kerkuilen die met succes 5

jongen groot brachten, maar gemiddeld was het aantal jongen laag en zelfs heel wat paartjes hebben niet eens een broedpoging ondernomen.

Half april werden al de eerste 3 jonge Bosuilen geringd in Rossum en 3 juni werden de laatste 4 pullen geringd. Het totaal aantal was het hoogste aantal sinds jaren. Bij dit aantal waren ook 6 jonge Bosuilen die in de dierenopvang van Paulette Baake in Enschede waren opgevangen. Nog steeds zijn er mensen, die tijdens hun wandeling of trimloopje in het bos, ten onrechte jonge Bosuilen meenemen en naar de dierenopvang brengen omdat ze denken dat de jongen zijn verlaten. Het is maar de vraag of deze jongen Bosuilen ooit zelfstandig worden als ze weer de vrijheid krijgen.

En dan de Steenuil. Er werd een record aantal van 112 exemplaren geringd; hierbij waren een 8 tal volwassen exemplaren die broedend in de nestkasten werden aangetroffen. Steenuilen zijn blijkbaar in staat strenger winterweer goed te doorstaan door over te schakelen naar ander beschikbaar voedsel zoals kleine vogels. In het broedseizoen vangen sommige broedpaartjes

enorm veel meikevers, waarvan honderden bruine dekschilden in de nestkasten werden aangetroffen tijdens nestkastcontrole en ringen van de pullen. Er waren ook weer meerdere broedpaartjes die 5 pullen groot brachten.

Torenavalken hadden de vorstperiode in januari en februari redelijk goed doorstaan en 15 paartjes brachten 76 jongen groot, die ook werden geringd. In 4 nestkasten werden 6 pullen aangetroffen waardoor het gemiddelde van 5 jongen per kast hoog uitviel. In nog 3 kasten hebben Torenavalken succesvol gebroed, maar de ringers waren te laat, want bij controle van deze kasten, zaten de jonge torenvalken al bovenop de kast, in plaats van erin of zaten op uitvliegen. In Agelo werd nog op 26 juli een zeer laat legsel geringd. Twee controles hadden slechts koude eieren opgeleverd en onterecht werd dit genoteerd als een verlaten legsel. Tijdens het ruimen van omgewaaide bomen na de verwoestende storm van 14 juli sloeg een tak tegen de kast en prompt klonken er protesterende geluiden uit de nestkast. Er bleken alsnog 4 jonge torenvalken in te zitten.

Ringstation Overdinkel en Vogelwerkgroep Losser

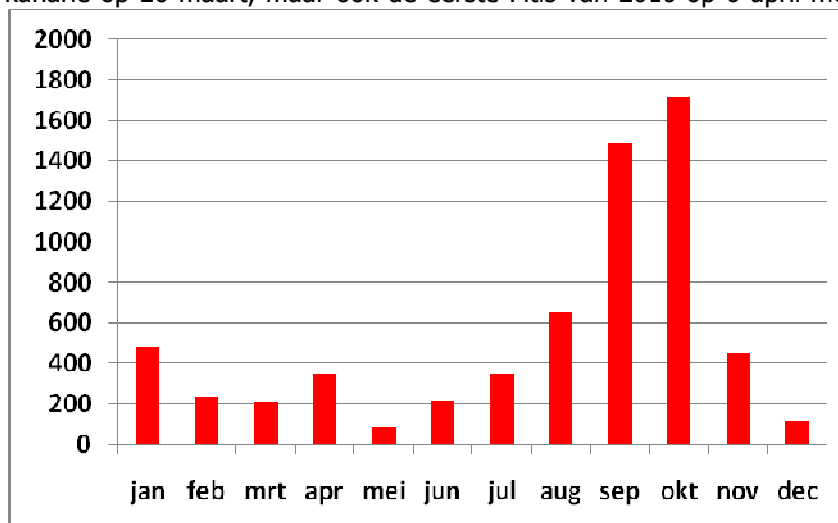
Het jaar 2010 was weer een topjaar op het ringstation in Overdinkel met 6325 geringde vogels, verdeeld over 66 verschillende soorten. Ook waren er enkele bijzondere vangsten te vermelden: op 20 oktober werd de eerste Witkopstaartmees gevangen en op 19 november hing de eerste Taigaboomkruiper in het mistnet. Naast deze twee primeurs was er nog een heel bijzondere vangst op 23 september van een Beflijster, het tweede exemplaar ooit.

In januari en februari waren er enkele drukke dagen voor de ringers met flinke aantallen Kramsvogel om te ringen; topdag was 30 januari met 159

exemplaren. Zelfs van een schuwe vogelsoort als de Grote Lijster werden tijdens deze winterse periode een tiental exemplaren geringd. Gedreven door honger en aangelokt door appels, brood en zaad, werden in januari 480 en in februari 235 vogels gevangen en geringd en dat waren record aantallen voor deze maanden.

Tijdens de voorjaarsstrek waren het weer de Zwartkoppen die de boventoon voerden met 230 exemplaren in de maand april. De opmerkelijkste vangst in het voorjaar was echter de Europese kanarie op 20 maart, maar ook de eerste Fitis van 2010 op 6 april mocht er zijn.

Dat er geen enkele Grote Gele Kwikstaart in het voorjaar werd gevangen, was een teken aan de wand dat we van deze fraaie vogel in 2010 niet te veel mochten verwachten.

Van 11 mei tot 22 juni waren er geen ringactiviteiten op het ringstation, maar waren de vogels in nestkasten aan de beurt. Er werden slechts 151 vogels geringd in nestkasten en kunstnesten elders in het werkgebied van VWG Losser. Dit kwam deels door de slechte broedresultaten van Grote Gele Kwikstaart en Kerkuil en daarnaast werden door tijdgebrek in het broedseizoen geen pullen in nestkasten geringd van Bonte Vliegenvanger, Boomklever en Mezen. Bijzondere ringdag was 7 juni toen er weer 3 jonge ooievaars werden geringd bij fam. Huisman. Met hoogwerker en hulp van enkele handige leden van onze werkgroep was de klus snel geklaard onder toezien van een immer waakzame "DIRK".

Boven verwachting werd een record aantal van 81 Steenuilen geringd ondanks de strenge winter met veel sneeuw in januari en februari. Kerkuilen zijn veel gevoeliger voor strenge winters en na het daljaar 2009 met slechts 12 geringde exemplaren, viel het aantal van 25 geringde Kerkuilen in 2010 niet eens tegen.

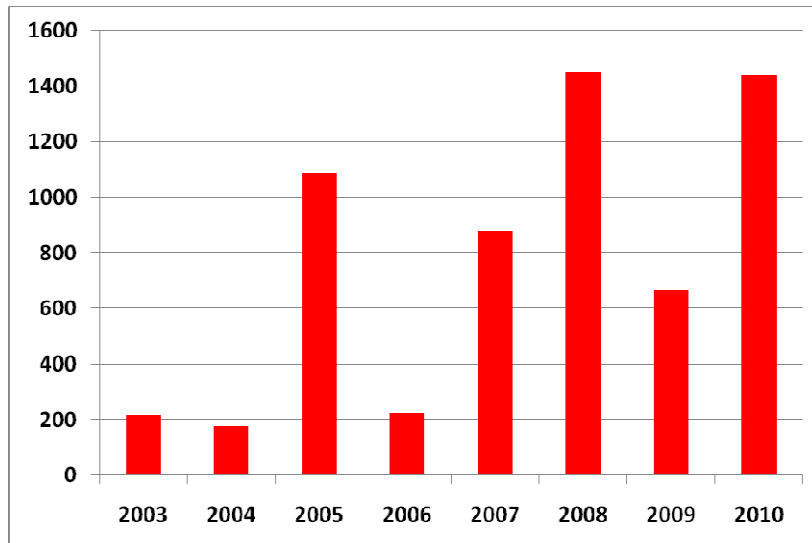
Na de spectaculaire aantallen geringde Zwartkoppen in 2009, waren de verwachtingen voor 2010 weer hoog, maar al gauw werd duidelijk dat het geen topjaar voor deze soort zou worden. Maar ook met 1271 geringde exemplaren hoorden we bij de landelijke top vier. Het was niet alleen de Zwartkop die achterbleef bij de verwachtingen, ook andere kleine zangvogels bleven achter, zoals Heggenmus, Tuinfluiter, Kleine Karekiet en Gekraagde Roodstaart.

Opvallend was het record aantal Huismussen dat werd geringd; het plaatsen van speciale nestkasten (drie in één) in de buurt van het ringstation is hier zeker debet aan. Ringmussen daarentegen worden steeds minder geringd en in 2010 werden slechts 30 exemplaren van een ring voorzien en dat was het laagste aantal sinds met het ringen van vogels werd gestart in Overdinkel.

Half september begon het aantal Koolmezen dagelijks toe te nemen en in oktober werd het ringstation overspoeld met een golf van Koolmezen met als topdag 26 oktober toen 116 exemplaren werden geringd. Ook Pimpelmezen werden veel gevangen, zelfs een jaarrecord aantal, maar bleven ver achter bij zijn grotere broer de Koolmees.

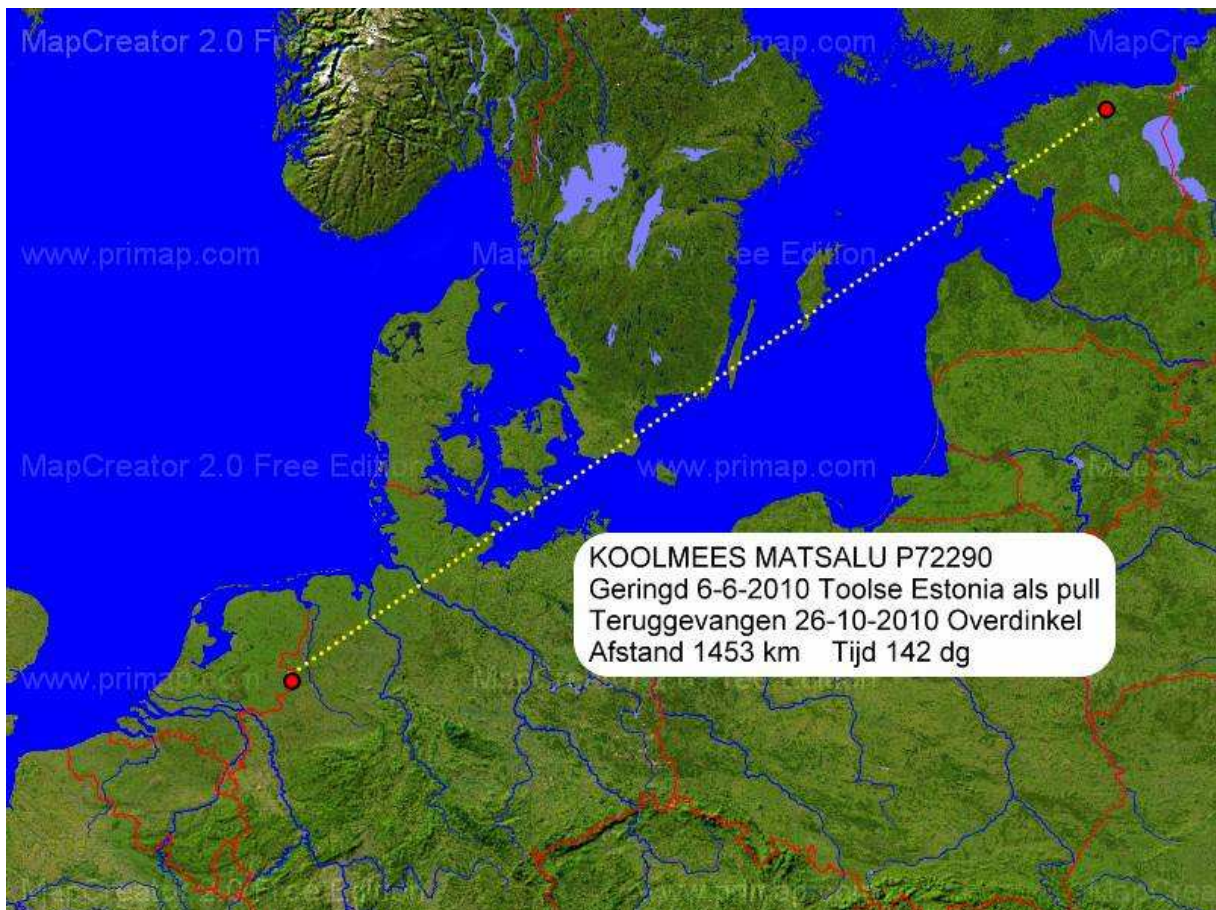
Met enig geluk en soms bloedende handen werden 14 Gaaien gevangen die in de herfst in flinke aantallen doortrokken. De grote aantallen Houtduiven in de herfst werden alleen snel overvliegend waargenomen, maar niet gevangen. In december toen de winter weer hard toesloeg, lukte het wel de nodige exemplaren te vangen en te ringen.

Alweer veel Koolmezen

In 2005 werden voor eerst in de herfst veel Koolmezen gevangen, die afkomstig waren uit Noordoost Europa zoals uit de terugmeldingen van geringde exemplaren bleek. Een jaar later, in 2006, was van een invasie absoluut geen sprake, maar in 2007 kwamen weer veel Koolmezen in de herfst naar West-Europa. De invasie in 2008 was nog sterker en werden 1448 exemplaren gevangen en geringd. Ofschoon ook in 2009 sprake was van een invasie, was deze beduidend minder dan de voorgaande invasies.

Tijdens de herfst van 2010 was het weer goed raak en was 26 oktober de topdag met 116 Koolmezen. Na 2 regendagen met slechts 12 en 19 exemplaren, was 28 oktober weer een topdag met 113 exemplaren. Uiteindelijk bleef de teller voor 2010 op een totaal van 1440 geringde Koolmezen staan.

Dat het weer Koolmezen uit Noord Oost Europa waren werd bevestigd door terugvangsten van geringde Koolmezen uit Rusland, Litouwen en Estland. De terugmeldingen van deze geringde exemplaren zijn nog niet ontvangen, maar de ringgegevens van de Koolmees uit Estland werden via een Nederlandse ringer in Estland achterhaald. De bijzonderheden van deze melding staan op het bijgevoegde kaartje.

Inmiddels zijn er ook alweer diverse Koolmezen teruggemeld, die tijdens de invasie in Overdinkel zijn geringd. De eerste Koolmees(1) werd teruggemeld uit Reusel in Noord-Brabant op 13 oktober 2010,

waar die werd gevangen en gecontroleerd door een ringer. Geringd was deze vogel pas op 7 oktober en had in 6 dagen 161 km afgelegd in ZW-richting. Koolmees(2) was 17 oktober in Neede een huis binnengevlogen en door ringer Anton Meenink, die te hulp was geroepen, gevangen en gecontroleerd. Na te zijn geringd op 4 oktober in Overdinkel was deze Koolmees slechts 30 km opgeschoten in 11 dagen. Nog minder ver was Koolmees (3) gevlogen, want deze vogel was op 15 oktober geringd en op 30 oktober in Losser aan de Ruhenbergerweg tegen een raam gevlogen. De voorlopig laatste terugmelding kwam van Koolmees (4), die op 26 oktober was geringd en op 16 november in Doesburg werd gevangen en gecontroleerd door weer een bekende ringer Holmer Vonk. Voor de afstand van 65 km had deze Koolmees ruim de tijd genomen, nl. 21 dagen.

Eigen terugvangsten

Naast de vele ongeringde vogels werden in 2010 ook veel vogels teruggevangen die al eerder op ons eigen ringstation waren geringd. Dit was vooral in de maand november het geval toen veel Koolmezen niet verder doortrokken, maar in de omgeving van het ringstation bleven "hangen" en dus vaker in de mistnetten belandden. Sommige exemplaren lukte dat wel meer dan 10 keer, zoals het makkelijk herkenbare ringnummer V500000, de sinds haar ringdatum van 26 september 2010, al weer 11 keer op het ringstation op bezoek kwam. Het aantal eigen terugvangsten was op sommige dagen wel erg hoog, zoals op 18 november 2010 toen van de 28 gevangen

Koolmezen er al 25 eerder op het ringstation waren geringd.

De vogel die het langst geleden was geringd op het ringstation, was een huismus uit 2003. Een Koolmees die was geringd in 2004 werd 7 maal teruggevangen in 2010 en opmerkelijk waren ook de 2 Staartmezen uit 2004 en een Geelgors uit 2006. En dan is er nog een heel bijzondere eigen terugvangst van een Zwartkop. Op 30 augustus 2009 geringd in Overdinkel, toen op 25 september gevangen in Zuid Portugal en dan op 7 april 2010 was deze Zwartkop weer terug in Overdinkel.

Soort/Jaar	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	Totaal
Sperwer								1	1
Houtduif				1		2	1	1	5
Steenuil					2				2
Grote bonte specht			1				1	2	4
Winterkoning							2	13	15
Heggenmus			1	1		6	29	59	96
Roodborst					1	8	9	47	65
Gekraagde roodstaart								2	2
Merel		1		20	29	27	186	120	383
Zanglijster					1		7	5	13
Koperwiek								1	1
Kramsvogel								29	29
Grasmus								1	1
Zwartkop							1	21	22
Tjiftjaf						4	8	27	39
Goudhaan							2	3	5
Bonte vliegenvanger								1	1
Staartmees		2		4		4	29	2	41
Glanskop								11	11
Pimpelmees		1		1	10	6	49	204	271
Koolmees		7	3	1	14	30	69	712	836
Boomklever								30	30
Boomkruiper						1	2	8	11
Gaai								2	2
Kauw					1		5	9	15
Huismus	1		2	2	2	8	11	54	80
Vink		1	3	7	4		10	27	52
Groenling					1	2			3
Geelgors				1					1
Totaal	1	12	10	38	65	98	422	1392	2038

Terugmeldingen

Begin 2010 heeft het Vogeltrekstation in Heteren een nieuw invoerprogramma voor ringgegevens in gebruik genomen. Dit programma GRIEL (Geautomatiseerd Ring Invoer en Export Loket) biedt de ringers veel gebruiksmogelijkheden, maar zoals gebruikelijk met nieuwe programma's, waren er nog diverse gebreken. Terugmeldingen van in Nederland geringde vogels zijn direct beschikbaar, maar met buitenlandse ringmeldingen is er een enorme achterstand. Zo is het nog steeds wachten op meer dan 25 buitenlandse terugmeldingen en zijn in 2010 slechts een beperkt aantal terugmeldingen uit het buitenland ontvangen.

In 2010 zijn 142 terugmeldingen ontvangen van het Vogeltrekstation in Heteren. Hieruit is een selectie gemaakt van de meest interessante terugmeldingen, die hieronder afzonderlijk worden vermeld en de ring- of meldplaats in een kaart zijn geplaatst. Een overzichtskaart met alle terugmeldingen van 2010 is beschikbaar in Google Maps. Belangstellenden kunnen de link naar deze website opvragen in een mail aan ringstation-overdinkel@kpnplanet.nl

1.Sperwer 3608378. Ofschoon er jaarlijks maar gemiddeld 10 tot 20 Sperwers worden geringd op het ringstation in Overdinkel, wordt er toch bijna elk jaar een exemplaar teruggemeld. Het betreft altijd Sperwers die verongelukt zijn door tegen een raam of auto te vliegen tijdens wilde achtervolging van hun prooi. Deze slachtoffers worden dus bijna altijd gevonden en gemeld, zoals dit exemplaar dood werd gevonden in Basedow in Noord-Duitsland. De doodsoorzaak werd in dit geval niet vermeld.

2.Buizerd 6115375. Het aantal terugmeldingen van Buizerden bedroeg 3; hiervan was één exemplaar teruggevangen en gecontroleerd in Agelo. De 2 andere Buizerden werden beiden dood teruggemeld met als oorzaak: treinslachtoffer. Het eerste exemplaar werd gemeld uit Rotenburg in Duitsland op 186 km. De buizerd was 4 jaar eerder als jonge overwinteraar in Agelo geringd.

3.Buizerd 6135087. Op 18 mei 2010 werd langs de spoorbaan bij Bodegraven in Zuid-Holland een Buizerd gevonden. Zowel auto-, trein-, als vliegverkeer veroorzaken veel slachtoffers onder de roofvogels en uilen. Deze Buizerd was begin januari 2010 geringd in Overdinkel.

4.Torenvalk 3666070. Een oude bekende, want deze Torenvalk is inmiddels al 4 maal teruggemeld. Nadat de vogel in juni 2008 als nestjong werd geringd in Rossum, werd hij één jaar later gevangen nabij Coevorden en voorzien van een kleurring. In augustus 2009 werd de Torenvalk 2 maal gezien in Holthone, vlak bij Coevorden. Op 8 augustus van 2010 was het weer raak en weer bij Holtone werd de kleurring afgelezen. Inmiddels is het een mooi uitgekleurd mannetje dat zich aldaar heeft gevestigd en hopelijk nog enkel jaren zal worden gemeld.

5.Torenvalk 3672903. Het eerste levensjaar is het moeilijkste voor Torenvalken en zeker als all vroeg de winter invalt met vorst en sneeuw, vallen er veel slachtoffers. Tijdig uitwijken naar het warmere streken in ZW-Europa is de beste oplossing. Op 9 december werd bij Simmerath in het noorden van de Eiffel een Torenvalk, die een half jaar eerder in Saasveld als nestjong was geringd, dood gevonden die de winterse omstandigheden niet overleefd had.

6.Kerkuil 5438588. Op 15-01-2010 verongelukte een Kerkuil op de spoorbaan in Schüttorf in Duitsland. De vogel was echter niet door de voorbijrazende trein gegrepen, maar was zo ongelukkig te worden geëlectrocuteerd door de spanning op de bovenleiding. De kerkuil was een half jaar daarvoor pas geringd als nestjong op de Tankenberg in De Lutte.

7.Kerkuil 5439326. De Kerkuil die werd teruggemeld in 2010 op de grootste afstand van de ringplaats was geringd in Langeveen en helemaal naar de Duitse Waddenkust gevlogen. De Kerkuil werd dood teruggemeld uit Dornum op 138 km.

8.Kerkuil 5409108. De eerste winterse omstandigheden werden de jonge Kerkuil al meteen noodlottig. Verhongerd werd het slachtoffer dood gevonden in de sneeuw. In 2010 zijn er weinig jonge Kerkuilen geringd en dit was dan ook pas de tweede jonge vogel van dit jaar, die werd teruggemeld.

9.Kievit 1470826. In 2008 werd een jonge Kievit geringd in Agelo en in 2010 keerde deze plaatstrouwe Kievit terug naar dezelfde plek om er te broeden. Een van onze veldwerkers vond de Kievit echter helaas vers dood terug. De ongelukkige vogel had enkele verwondingen, maar het was niet duidelijk wat hiervan de oorzaak was.

10.Steenuil 3649412. In Lonneker werd bij kastcontrole een geringde Steenuil met broedsel aangetroffen. Het bleek dat dit vrouwtje Steenuil 2 jaar eerder was geringd als nestjong in Rijssen door collega-ringer Ben Nijeboer. De afstand tot de ringplek bedroeg 33 km en dat is al een behoorlijk verre geboortedispersieafstand voor Steenuilvrouwtjes. Normaal bedraagt de gemiddelde afstand waarop de vouwtjes Steenuilen zich vestigen slechts 5 kms; bij mannelijke Steenuilen daarentegen bedraagt de geboortedispersie gemiddeld 10 km.

11.Heggenmus AS17730. Onze Heggenmussen zijn meest standvogels; jonge vogels willen nog wel eens tot in België en Frankrijk trekken. Wel trekken er veel Heggenmussen uit Scandinavië door met de grootste aantallen in de maand september. Een Heggenmus die op 7 september 2010 werd geringd in Overdinkel werd op 1 oktober gevangen in Awirs in België. Op dit ringstation in de buurt van Luik vingen ze overigens nog enkele vogels die in Twente werden geringd.

12.Boerenzwaluw AR49487. Op een boerderij in Weerselo waar jaarlijks een 25-tal jonge Huiszwaluwen worden geringd, vonden de opletende bewoners in mei 2010 een dode geringde zwaluw onder een raam liggen. Het was geen Huiszwaluw, maar een Boerenzwaluw en het ringnummer kwam uit een onbekende serie. Via het inmiddels nieuwe Ringprogramma "Griel" van het Vogeltrekstation kwam meteen al de terugmelding. De Boerenzwaluw was op 7 augustus van 2009 geringd als jonge vliegvlugge vogel op een slaapplek bij Dronten. In 2010 keerde de Boerenzwaluw weer terug naar zijn geboortegrond in Weerselo. Het is zeer waarschijnlijk een jonge Boerenzwaluw geweest uit een nest in de buurt van Weerselo die alvorens op de trek naar Afrika te gaan, eerst in de

omgeving van de Randmeren enkele weken opvetten, zoals bekend uit het intensieve ringonderzoek dat in onze regio heeft plaats gevonden.

13. Bosrietzanger AS18678. Jaarlijks worden op het Ringstation in Overdinkel naast Kleine Karekieten ook een wisselend aantal Bosrietzangers gevangen; dit varieert tussen de 10 tot 25 exemplaren per jaar. In 2010 werd voor het eerst een terugmelding ontvangen. De vogel was op een groot ringstation in Awirs in België gevangen en teruggemeld als Kleine Karekiet. Uiteraard werden de ringlijsten met verzamelde biometrische gegevens gecontroleerd en deze bevestigden dat het echt een Bosrietzanger moest zijn. Omdat deze 2 vogelsoorten heel sterk op elkaar lijken worden bij vangst van deze soorten extra biometrische gegevens verzameld, die helpen tot de juiste determinatie te komen. Mailcontact met de franstalige Belgische ringer leverde geen enthousiaste Belgische instemming op!

14. Kleine Karekiet AT31096. Deze op 2 september op het ringstation in Overdinkel geringde Kleine Karekiet vloog op 11 september al weer in de mistnetten van het ringstation in Zwartsluis. Tegen de normale trekrichting ZW, was de Kleine Karekiet echter in WNW-richting gevlogen.

15. Bonte Vliegenvanger AT29155. Er worden slechts weinig Bonte Vliegenvangers teruggemeld uit het buitenland, ondanks dat er jaarlijks toch vele honderden worden geringd. Ze zijn echter zeer moeilijk terug te vangen met mistnetten omdat ze buiten de broedtijd niet op hun zang reageren. Bovendien trekken ze al direct na het broedseizoen in de zomer weg en veel ringstations zijn dan nog niet operationeel. Dit jaar werd er echter al op 22 juli een Bonte Vliegenvanger teruggemeld door het ringstation van Awirs in België. Op 3 juni, toen deze Bonte Vliegenvanger nog niet vliegvlug was, werd deze als nestjong geringd op het waterwingebied van Enschede.

16. Koolmees V532916. Niet alle Koolmezen tijdens de influx van 2010 trokken snel en ver door naar het ZW, maar bleven in de buurt want velen werden er weer teruggevangen op het ringstation. Zo waren er enkele terugmeldingen uit de Gelderland. Holmer Vonk, collega-ringer uit Doesburg, ving en controleerde een Koolmees, die 3 weken daarvoor was geringd op ons ringstation.

17. Koolmees V388788. Ondanks de vele en snelle verbindingen werd pas in 2010 de terugmelding ontvangen van een Koolmees die tijdens de sterke trek golf van deze soort in 2008 in Overdinkel was geringd en in België werd teruggevangen. De Koolmees werd op 8 oktober 2008 geringd en al op 14 oktober in de buurt van Antwerpen teruggevangen en had in 6 dagen 210 km afgelegd. Koolmezen zijn uitsluitend dagtrekkers en leggen gemiddeld per dag 33 km af volgens een onderzoek aan Koolmezen dat door ringstations rond de Oostzee is uitgevoerd.

18. Koolmees V532282. Ook in 2010 was er weer een sterke trek golf van Koolmezen uit de Baltische Staten en Oost-Europa. Van de 33 Koolmezen die op 7 oktober werden geringd, werd er één teruggemeld uit Reusel in Noord-Brabant, al waar de Koolmees op 13 oktober werd gevangen. Deze Koolmees legde de afstand van 161 km in 6 dagen af.

19. Ringmus V430309. Ringmussen zijn bij ons voor een deel standvogel en een deel trekvogel, dit in tegenstelling tot de Huismus, die het hele jaar in zijn eigen vertrouwde omgeving blijft. Er worden jaarlijks niet veel Ringmussen geringd en terugmeldingen zijn dan ook bijzonder. Een Ringmus die in het voorjaar van 2010 op het Ringstation in Overdinkel werd geringd, werd in oktober gevangen in de buurt van Antwerpen.

20. Spreeuw L290609. Veel van onze Spreeuwen overwinteren in het Westen van België, Noord-Frankrijk en Engeland waar het klimaat toch wat milder is. Op 8 mei 2008 werden in Rossum 73 Spreeuwen in 15 nestkasten geringd. Een Spreeuw uit kast 11 werd op 15 november 2009 in Sint Margriete in België gevangen en gecontroleerd.

21. Spreeuw L290627. In kast 15 werden 7 Spreeuwen geringd en één van deze vogels had minder geluk tijdens zijn verblijf in België, want op 9 oktober 2008 werd deze Spreeuw in Kaprijke geschoten! Waarom werd deze Spreeuw geschoten in oktober?

VOGELSOORT RINGNUMMER	RINGDATUM RINGPLAATS/LAND	VINDDATUM RINDPLAATS/LAND	AFSTAND/ TIJD	BIJZONDERHEID
1.Sperwer Arnhem 3608378	16-02-2008 Ringstation Overdinkel	18-03-2010 Basedow, Duitsland	274 km 761 dag	Dood, onbekend
2.Buizerd Arnhem 6115375	05-02-2006 Agelo	15-03-2010 Rotenburg, Duitsland	186 km 1499 dg	Dood, treinslachtoffer
3.Buizerd Arnhem 6135087	09-01-2010 Ringstation Overdinkel	18-05-2010 Bodegraven	154 km 127 dg	Dood, treinslachtoffer
4.Torenvalk Arnhem 3666070	09-06-2008 Lemselo	08-08-2010 Holthone	36 km 791 dg	Kleurring afgelezen
5.Torenvalk Arnhem 3672903	03-06-2010 Saasveld	09-12-2010 Simmerath, Duitsland	191 km 188 dg	Dood
6.Kerkuil Arnhem 5438588	06-06-2009 De Lutte	15-01-2010 Schüttorf Duitsland	18 km 223 dg	Dood, op spoorbaan geëlectrocuteerd
7.Kerkuil Arnhem 5439326	20-06-2009 Langeveen	27-11-2010 Dornum, Duitsland	138 km 525 dg	Dood, binnengevlogen
8.Kerkuil Arnhem 5409108	29-06-2010 Saasveld	04-12-2010 Haps, Noord-Brabant	98 km 158 dg	Dood, verhongerd
9.Kievit Arnhem 1470826	10-06-2008 Agelo	18-04-2010 Agelo	0 km 678 dg	Vers dood met verwonding
10.Steenuil Arnhem 3649412	24-05-2008 Rijssen	20-05-2010 Lonneker	33 km 727 dg	Levend in nestkast met broedsel
11.Heggenmus Arnhem AS17730	07-09-2009 Ringstation Overdinkel	01-10-2009 Awirs, België	213 km 24 dg	Levend, gevangen en gecontroleerd
12.Boerenwaluw Arnhem AR49487	07-08-2009 Dronten	22-05-2010 Weerselo	72 km 289 dg	Dood raamslachtoffer
13.Bosrietzanger Arnhem AS18678	09-05-2010 Ringstation Overdinkel	09-08-2010 Awirs, België	214 km 91 dg	Levend, gevangen en gecontroleerd
14.Kleine Karekiet Arnhem AT31096	02-09-2010 Ringstation Overdinkel	11-09-2010 Zwartsluis	77 km 8 dg	Levend, gevangen en gecontroleerd
15.Bonte Vliegenvanger Arnhem AT29155	03-06-2010 Waterwingebied Enschede	22-07-2010 Awirs België	209 km 47 dg	Levend, gevangen en gecontroleerd
16.Koolmees Arnhem V532916	26-10-2010 Ringstation Overdinkel	16-11-2010 Doesburg	65 km 21 dg	Levend, gevangen en gecontroleerd
17.Koolmees Arnhem V388788	08-10-2008 Ringstation Overdinkel	14-10-2008 Antwerpen, België	210 km 6 dg	Levend, gevangen en gecontroleerd
18.Koolmees Arnhem V532282	07-10-2010 Ringstation Overdinkel	13-10-2010 Reusel	161 km 6 dg	Levend, gevangen en gecontroleerd
19.Ringmus Arnhem V430309	24-03-2009 Ringstation Overdinkel	15-10-2009 Strabroek, België	208 km 205 dg	Levend, gevangen en gecontroleerd
20.Spreeuw Arnhem L290609	08-05-2008 Volthe	15-11-2009 Sint-Lauriens, België	263 km 556 dg	Levend, gevangen en gecontroleerd
21.Spreeuw Arnhem L290627	08-05-2008 Volthe	09-10-2008 Kaprijke, België	263 km 154 dg	Dood, geschoten

Interessante terugmeldingen in kaart

Harrie Linckens

VRS Conings